

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 127 ust. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949), zwanej dalej „ustawą”.

Ustawa wprowadza, począwszy od dnia 1 września 2017 r. nową strukturę szkolnictwa, która obejmuje:

- 1) ośmioletnie szkoły podstawowe;
- 2) szkoły ponadpodstawowe.

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia jest związana z reformą zmieniającą ustrój szkolny, należy bowiem wprowadzić regulację umożliwiającą organizowanie indywidualnego nauczania w przypadku uczniów nowych szkół ponadpodstawowych.

Celem rozporządzenia jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, którym stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie odpowiednio do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej, możliwość realizowania kształcenia, wychowania i opieki dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych. Stan zdrowia dziecka nie powinien stanowić przyczyny pozbawienia go możliwości realizacji treści programowych, kontaktu z rówieśnikami i uczestniczenia w życiu społeczności przedszkolnej lub szkolnej.

W celu zapewnienia właściwego przebiegu procesu wychowania, kształcenia i opieki każdego dziecka, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebna jest opracowanie indywidualnej ścieżki jego rozwoju – poczynając od wychowania przedszkolnego przez wszystkie etapy kształcenia. Przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej, inna forma wychowania przedszkolnego, szkoła podstawowa lub szkoła ponadpodstawowa, są obowiązane do planowania i realizacji swoich zadań w taki sposób, aby zaspokajać indywidualne potrzeby dzieci i młodzieży oraz stwarzać optymalne warunki dla rozwoju ich możliwości i zainteresowań.

Projektowane przepisy określają sposób organizowania odpowiednio indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania. W projekcie rozporządzenia wskazano minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego przygotowania przedszkolnego realizowanych z dzieckiem w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego lub oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej oraz minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego nauczania realizowanych z uczniem w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

W projektowanych regulacjach zaproponowano rezygnację z możliwości organizowania odpowiednio indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania na terenie przedszkola lub szkoły. Te formy kształcenia przeznaczone są bowiem dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły, a w konsekwencji realizację

odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Obecnie indywidualnym nauczaniem obejmuje się nie tylko uczniów napotyających na trudności w funkcjonowaniu szkolnym nie wynikające ze stanu zdrowia, ale również uczniów sprawiających trudności wychowawcze, uczniów napotyających na trudności w uczeniu się wybranych przedmiotów czy uczniów niepełnosprawnych, których trudności wynikały z niedostosowania środowiska szkolnego do potrzeb tych uczniów (np. bariery architektoniczne, brak wykwalifikowanej kadry, niewłaściwe metody kształcenia). Uczniowie sprawiający trudności wychowawcze, napotyający na trudności w uczeniu się wybranych przedmiotów oraz uczniowie niepełnosprawni powinni być objęci wsparciem w procesie kształcenia i wychowania odpowiednim do zdiagnozowanych potrzeb np. pomocą psychologiczno-pedagogiczną lub kształceniem specjalnym. Szkoła powinna również rozpoznawać i usuwać bariery w środowisku szkolnym utrudniające funkcjonowanie uczniów, w tym rozwiązywać pojawiające się problemy dydaktyczno-wychowawcze. Szkoły mogą uzyskać wsparcie w tym zakresie ze strony publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, jak również specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Proponowana zmiana nie oznacza rezygnacji z indywidualizacji kształcenia. Zgodnie z art. 1 pkt 5 ustawy, system oświaty zapewnia dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej. Projektowane rozwiązania umożliwią zapewnienie zróżnicowanych, dostosowanych do różnych potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, form organizacji kształcenia i wsparcia.

Priorytetem działań przedszkola i szkoły powinno być dążenie do pełnego, rzeczywistego włączenia i integracji z rówieśnikami każdego ucznia, zarówno poprzez wspomaganie rozwoju samego ucznia, indywidualizację i wspieranie go podczas zajęć z oddziałem przedszkolnym lub oddziałem szkolnym, jak i likwidowanie barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia w grupie rówieśniczej i uczestnictwo w życiu przedszkola i szkoły. Dlatego proponuje się zobowiązać nauczycieli i dyrektora przedszkola i szkoły do podejmowania działań umożliwiających kontakt z rówieśnikami uczniowi objętemu indywidualnym przygotowaniem przedszkolnym lub indywidualnym nauczaniem, co ułatwi mu powrót do grupy rówieśniczej po zakończeniu tego nauczania. W § 10 projektowanego rozporządzenia, proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym nauczyciele prowadzący odpowiednio zajęcia indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania obserwują funkcjonowanie ucznia w zakresie możliwości uczestniczenia ucznia w życiu przedszkola lub szkoły. Natomiast, dyrektor uwzględniając aktualny stan zdrowia ucznia oraz wnioski z ww. obserwacji, obowiązany będzie podejmować działania umożliwiające kontakt ucznia z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym. Ponadto, w przypadku dzieci i młodzieży objętych indywidualnym przygotowaniem przedszkolnym lub indywidualnym nauczaniem, których stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły, dyrektor będzie organizował różne formy uczestniczenia dziecka lub

ucznia w życiu przedszkola lub szkoły, m.in. udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, uroczystościach i imprezach przedszkolnych lub szkolnych oraz wybranych zajęciach wychowania przedszkolnego lub zajęciach edukacyjnych.

Dodatkowo, w § 11 projektu dopuszczono możliwość czasowego zawieszenia organizacji odpowiednio indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania na okres wskazany w zaświadczeniu lekarskim, na wniosek rodziców.

Uwzględniając specjalne potrzeby edukacyjne uczniów, którzy mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły, ale z uwagi na stan zdrowia lub niepełnosprawność napotykać na trudności w funkcjonowaniu w oddziale przedszkolnym lub szkolnym, i w związku z tym wymagają objęcia ich zajęciami edukacyjnymi organizowanymi na terenie szkoły w formie indywidualnej lub w mniejszej grupie (do 5 uczniów), proponuje się wprowadzić odpowiednie zmiany w procedowanych jednocześnie rozporządzeniach w sprawie:

- 1) warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- 2) zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Ponadto, w § 9 ust. 1 projektowanego rozporządzenia proponuje się określenie tygodniowego wymiaru godzin zajęć indywidualnego nauczania realizowanych z uczniem w klasie VII i VIII szkoły podstawowej – od 10 do 12 godzin, natomiast w szkołach ponadpodstawowych – od 12 do 16 godzin. Proponowana liczba godzin odpowiada liczbie godzin realizowanych z uczniem odpowiednio w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej.

W projekcie rozporządzenia przewiduje się przepisy przejściowe utrzymujące prawo do organizowania zajęć indywidualnego przygotowania przedszkolnego oraz zajęć indywidualnego nauczania w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego lub szkole, jeżeli w orzeczeniu wskazano możliwość realizacji indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania w pomieszczeniu odpowiednio w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego lub szkole oraz gdy odpowiednio przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej, inna forma wychowania przedszkolnego lub szkoła dysponuje pomieszczeniem – w przypadku dzieci lub uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania wydane przed dniem 1 września 2017 r. – do końca okresu na jaki zostało wydane to orzeczenie, z uwzględnieniem art. 312 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949), nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego 2017/2018.

Projektowane rozporządzenie będzie miało zastosowanie do organizowania indywidualnego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i uczniów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach podstawowych oraz nowych szkołach ponadpodstawowych.

Natomiast zgodnie z art. 363 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, dotychczasowe przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 1157), będą nadal stosowane w przypadku:

- 1) dotychczasowych gimnazjów, klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych w szkołach innego typu, o których mowa w art. 129 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe,
- 2) trzyletnich liceów ogólnokształcących, czteroletnich technikach oraz w klasach tych szkół prowadzonych odpowiednio w czteroletnich liceach ogólnokształcących lub pięcioletnich technikach,
- 3) klasach dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz w dotychczasowych szkołach policealnych
– aż do czasu zakończenia kształcenia w tych szkołach i klasach.

W ww. rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży zostaną wprowadzone analogiczne rozwiązania jak w niniejszym projekcie rozporządzenia.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie 1 września 2017 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt rozporządzenia nie wymagał przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.